

Handläggare
Oskar Bjelke

Ärendebeteckning 408-44812-2022

Remissvar på förslag om ändringar för vissa områden av riksintresse för naturvård från länsstyrelsen

Sverker Henriksson
Bitr. Förvaltningschef

Bakgrund

Exploateringsnämnden har fått remissen *Förslag om ändringar för vissa områden av riksintresse för naturvård* från länsstyrelsen. Länsstyrelsen har ett uppdrag från Naturvårdsverket att se över och ta fram förslag för omprövning av fyra riksintresseområden, varav ett i Stockholms stad. Länsstyrelsen efterfrågar synpunkter angående aktuella riksintressen med anledning av föreslagna förändringar i områdenas avgränsningar.

Andra remissinstanser i Stockholms stad är stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsmyndigheten och Bromma stadsdelsnämnd.

Berörda instanser har fått möjlighet att yttra sig och inkomma med synpunkter på vad de anser om förslaget till nya områdesgränser för Bromma De Geermoräner.

Generella synpunkter

Exploateringskontoret delar bedömningen att det finns ett behov av omprövning av Bromma De Geermorän-system, då områdesgränserna med tiden blivit alltför generella för att fungera väl vid samhällsplanering. Bromma är beläget centralt i Stockholm samt inom ett område med goda förutsättningar för ny, hållbar stadsutveckling.

Exploateringskontoret delar även ståndpunkten att värdefulla natur- och kulturmiljöer kan behöva skyddas och att dessa områden är värdefulla för staden. Inom ramen för plan- och bygglagens process, prövas olika intressen mot varandra och utreds noga.

Generellt finns ett behov av att särskilt definiera riksintressets gränser i anslutning till samhällsfastigheter såsom skolor, förskolor och idrottshallar. Dessa anläggningars funktioner och behov kan förändras i framtiden och tillbyggnader kan komma att bli aktuella, vilka medför en risk att komma i konflikt med riksintresset. I övrigt redovisas exploateringskontorets synpunkter på föreslagen avgränsning av de olika delområdena nedan.

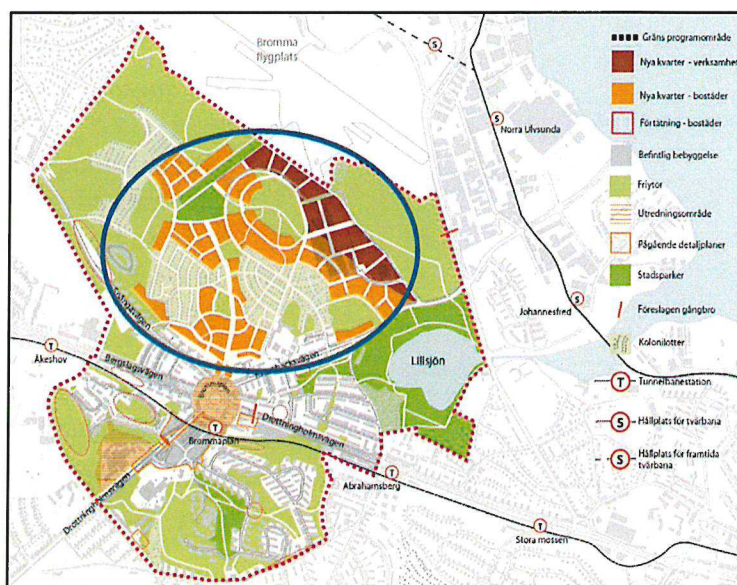
Synpunkter på de sex föreslagna områdena

Delområde a) Judarnområdet

Exploateringskontoret har inga synpunkter.

Delområde b) Kyrksjöområdet

I augusti 2017 godkände Stockholms stadsbyggnadsnämnd Programmet för centrala Bromma, vilket har stor tyngdpunkt på att utreda möjligheten för nya bostäder i Riksby, se Figur 1. I mars 2018 erhöll en ny översiktsplan för Stockholm laga kraft. I den anges Riksby som ett stadsutvecklingsområde med mycket stora möjligheter att omvandlas till blandad stadsbebyggelse med bostäder, verksamheter m.m.

Figur 1. Karta från Programmet för centrala Bromma, Riksby inringat.

Ettan 2 inom utvecklingsområdet Riksby ligger delvis inom riksintresseområdet för Bromma De Geer-moränsystem, inom delområdet som benämns Kyrksjölöten (delområde b enligt remiss). Se kartbild figur 2.

Figur 2. Markeringen avser den del av etapp 2 som berör och angränsar till riksintresse för De Geermorän.

Med anledning av riksintresset har exploateringskontoret tagit fram ett geotekniskt utlåtande av en kvartärgeolog på Sweco avseende exploateringsens eventuella påverkan på De Geer-moränerna. Utlåtandet som helhet bifogas exploateringskontorets remissvar.

I utlåtandet har tre områden undersökts, dessa illustreras på karta Figur 3.

Figur 3. Flygfoto med kvartersstruktur samt de tre områdena markerade.

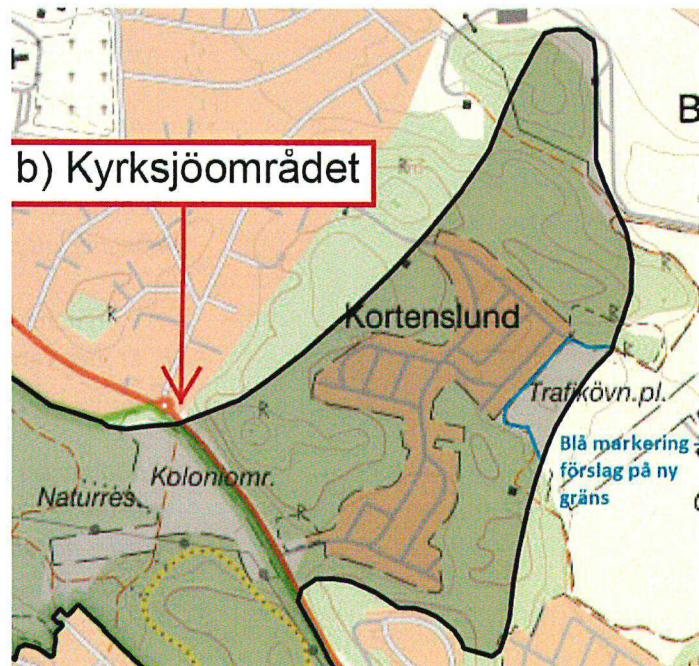
Av utlåtandet framgår följande:

”Planförslaget bör anpassas för att minska eller eliminera påverkan på riksintresse speciellt i område 1 och 2. För område 3 anser jag inte att planförslag kommer att påverka värdet på riksintresset.”

Av utlåtandet framgår dock att utredaren anser att område 1 är mer värdefullt än område 2 med tanke på att område 2 sedan tidigare är frånskild sitt sammanhang.

”Rödmarkerat område 2 har också flyttblock och moränrygggar och att ta bort dessa kommer att påverka värdet på riksintresset. Den förparkning som har skett runtom detta område har gjort att moränryggarna skurits av från de övriga moränmarkerna i omkringliggande område. Bedömningen är att detta område kommer att påverkas av planförslaget på ett sätt som gör att moränerna försvinner helt. Däremot kan man säga att dess värde redan är påverkat då förparkningen har skiljt det från sitt sammanhang. Område 1 anser jag vara mer värdefullt, då inte bara ryggarna men även de mellanliggande blocklandskapen finns bevarade.”

Utifrån konstaterandet att område 2 redan förlorat sitt sammanhang anser exploateringskontoret att riksintresseavgränsningen bör kunna justeras i denna del, se Figur 4, så att området kan möjliggöras för nya bostäder och annan användning.

Figur 4. Område där exploateringskontoret anser att riksintresset bör kunna justeras för att möjliggöra för bostäder.

Längs med Spångavägen bör avgränsningen justeras till att följa vegetationslinjen istället för naturreservatsgränsen som går i väggkanten. Kyrksjölotens naturreservat sätter redan idag ett starkt skydd för området men vid en översyn som denna bör riksintresset för De Geer-moränsystem uppdateras till att följa vegetationslinjen, då stora delar om området, i höjd med busshållplats Sedumbacken, består av plan gräsbeklädd yta utan De Geer-moräner. Exploateringskontoret anser att det inte är rimligt att utöka riksintresset för De Geer-moräner där det saknas sådana.

Vid skolan Nya Elementar pågår en detaljplaneprocess för utbyggnad av bland annat idrottshall. Staden är medvetna om riksintresset och har det som en förutsättning i planeringen och ser det som positivt med en uppdatering. Kontoret vill dock starkt förordas att gränsdragningen inte blir för snäv i förhållande till fastigheten med hänsyn till den pågående planeringen.

Delområde c) Beckombergaområdet

Exploateringskontoret ser positivt på förslaget där avgränsningen uppdateras till att inte överlappa med befintliga byggnader.

Delområde d) Sundby, två delområden

Exploateringskontoret har inga synpunkter.

Delområde e) Åkeslund, två delområden

Exploateringskontoret vill uppmärksamma nyligen laga kraftvunnen detaljplan vid Penninglandet 2 som innebär större byggrätt inom befintlig fastighet. Det är svårt att urskilja i kartmaterialet men eventuellt överlappar riksintresset med exploateringsområdet.

Delområde f) Nockebyskogen, två delområden

Exploateringskontoret har inga synpunkter, utan ser det som positivt att justera riksintressets avgränsning mot anslutande bebyggelse och vägnätet.

Slut

Bilagor

1. Utlåtande Riksbydalen De Geer moräner 20220820

